

Briuselis, 2018 m. sausio 18 d.

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TAISYKLĖS

2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė apie savo ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Tai reiškia, kad jei ratifikuotame susitarime¹ dėl išstojimo nebus nustatyta kita data, nuo 2019 m. kovo 30 d. (išstojimo dienos) 00.00 val. Vidurio Europos laiku Jungtinei Karalystei nebebus taikoma Sąjungos pirminė ir antrinė teisė². Tuomet Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi³.

Pasirengti išstojimui turi ne tik ES ir nacionalinės institucijos, bet ir privatūs subjektai.

Atsižvelgiant į didelį netikrumą, visų pirma susijusį su galimo susitarimo dėl išstojimo turiniu, ekonominės veiklos vykdytojams primenamos teisinės pasekmės, į kurias reikės atsižvelgti Jungtinei Karalystei tapus trečiąja šalimi⁴.

Atsižvelgiant į visas pereinamojo laikotarpio priemones, kurios gali būti įtrauktos į galimą susitarimą dėl išstojimo, nuo išstojimo dienos Jungtinei Karalystei nebetaikomos ES viešųjų pirkimų taisyklės⁵. Pagrindinės to pasekmės po išstojimo dienos ES valstybių narių valdžios institucijų pradėtoms viešųjų pirkimų procedūroms:

- Jungtinės Karalystės ekonominės veiklos vykdytojai turės tokį patį statusą kaip ir visi kiti ekonominės veiklos vykdytojai, įsisteigę trečiojoje šalyje, su kuria ES nėra sudariusi jokio susitarimo, kuriuo būtų numatyta atverti ES viešųjų pirkimų rinką⁶.

¹ Šiuo metu vyksta derybos su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl išstojimo sudarymo.

² Be to, pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 3 dalį Europos Vadovų Taryba, susitarusi su Jungtine Karalyste, gali vieningai nuspręsti, kad Sutartys nustos galioti vėliau.

³ Trečioji šalis – šalis, kuri nėra ES narė.

⁴ ES siekia susitarti su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl išstojimo nuostatų, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis, kurios išstojimo dieną tebėra vykdomos. Pagrindinius ES pozicijas dėl šiuo metu vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų principus galima rasti adresu https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-going-public-procurement-procedures_lt.

⁵ Taigi, visos su ES viešųjų pirkimų teise susijusios garantijos nebebus taikomos ekonominės veiklos vykdytojams, suinteresuotiems Jungtinėje Karalystėje vykdomomis viešųjų pirkimų procedūromis arba jose dalyvaujantiems. Norėdami susipažinti su priemonių, kurios sudaro ES viešųjų pirkimų teisės *acquis* dalį, sąrašu, žr. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/public_procurement.pdf.

⁶ Tai nedaro poveikio jokiame galimame būsimame Jungtinės Karalystės prisijungimui prie Sutarties dėl viešųjų pirkimų.

Todėl jiems taikomos tos pačios taisyklės kaip ir bet kuriam trečiosios šalies konkurso dalyviui;

- Direktyvos 2014/25/ES, kuria reguliuojamos viešųjų pirkimų procedūros, susijusios su subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomais išteklių pirkimais⁷, 85 straipsnyje numatyta, kad ES pateikti pasiūlymai gali būti atmesti, kai trečiųjų šalių, su kuriomis ES nėra sudariusi susitarimo, kuriuo ES įmonėms būtų užtikrinamos panašios ir veiksmingos galimybės patekti į tų trečiųjų šalių rinkas, kilmės produktų dalis sudaro daugiau kaip 50 proc. bendros pasiūlymo produktų vertės. Net jei tokie pasiūlymai neatmetami, sutartis nėra sudaroma, jei buvo lygiaverčių pasiūlymų, kurių trečiųjų šalių kilmės produktų dalis sudaro mažiau kaip 50 proc. Todėl tokio pobūdžio ES viešuosiuose pirkimuose pateikti pasiūlymai, kuriais siūlomų Jungtinės Karalystės ar kitos trečiosios šalies kilmės produktų dalis sudaro daugiau kaip 50 proc., gali būti atmesti arba sutartis dėl jų gali būti nesudaroma;
- kaip aiškinama Direktyvos 2009/81/EB, kuria reglamentuojamos perkančiųjų organizacijų arba subjektų gynybos ir saugumo srityse vykdomos viešųjų pirkimų procedūros⁸, 18 konstatuojamojoje dalyje, ES valstybėms narėms paliekama teisė nuspręsti, ar jų perkančiosios organizacijos ir (arba) subjektai gali leisti arba neleisti trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojams dalyvauti gynybos ir saugumo sričių sutarčių viešųjų pirkimų procedūrose. Todėl Jungtinės Karalystės ekonominės veiklos vykdytojams gali būti neleista teikti pasiūlymų siekiant sudaryti gynybos ir saugumo sričių sutartis;
- be to, Direktyvos 2009/81/EB 22 straipsniu numatyta, kad valstybės narės pripažįsta saugumo patikrinimą, kuris jų požiūriu atitinka patikrinimą, atliktą pagal jų nacionalinės teisės aktus. Kadangi nuo išstojimo dienos Jungtinė Karalystė nustos būti Sąjungos nare, ES valstybės narės nebebus įpareigotos pripažinti Jungtinėje Karalystėje atliktų ekonominės veiklos vykdytojo saugumo patikrinimų net tais atvejais, kai jų požiūriu jie atitiks jų nacionalinius saugumo patikrinimus. Dėl to Jungtinės Karalystės saugumo patikrinimais pasikliaujantiems veiklos vykdytojams gali būti neleista dalyvauti ES gynybos ir saugumo sričių viešųjų pirkimų procedūrose.

Komisijos viešųjų pirkimų svetainėje (https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_lt) pateikiama bendroji informacija apie ES viešųjų pirkimų procedūras. Prireikus šis tinklalapis bus atnaujintas pateikiant daugiau informacijos.

Europos Komisija

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas

⁷ OL L 94, 2014 3 28, p. 243.

⁸ OL L 216, 2009 8 20, p. 76.